

1978

К 374/П 41

120000868203

50 години
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“

с. Сливо поле, Русенски окръг

1928–1978

K 644.2 + K 162.5

K 374 / П 41

*„Читалищата са наше самобитно
културно богатство с големи заслуги
в миналото и сега“*

Т. Живков

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868203

ОТ ВЪРХА НА ПЕТДЕСЕТТЕ ГОДИНИ

На 10 януари 1928 година група ентузиазирани младежи, стопани, учители и други, поставят началото на читалище „Хр. Ботев“ в Сливо поле. Между тях са комунистът Слави Кобуров — началник на местната П. Т. Т. станция, младежът дърводелец Величко Димитров, студентът Илия Станчев Димитров, учителите Марин Ахмаков, Николина и Йордан Деспови, ученикът от Земеделската гимназия в Образцов чифлик Петър Ат. Йоргов, служителите при общината и пощенската станция Стоян Минчев, Георги Радев, Иван Гицов, будните стопани Иван М. Ахмаков, Костадин Иванов, Димитър Бонев, Марин Николов, Стоян Д. Данев и др. Те решават читалището да носи името на поета-революционер Хр. Ботев. Събранието единодушно избира Слави Кобуров за председател на читалището и съответния брой членове на управителния и контролен съвети.

През същата година се основава и читалище „Кирил и Методий“ в бившето село Сливница, сега квартал на село Сливо поле. Първият председател до 1935 година е бил Костадин Г. Беджев, буден стопанин земеделец. През първите години след основаването читалищната библиотека е била ползувана само вечерно време за четене на вестници, списания и заемане на книги. Едновременно в същата се е сервирало чай, кафе и други закуски от първия библиотекар Парашкев Петров Пенчев.

През 1947—48 година председател на читалището е бил Никола Тодоров Пенчев (Пашата). През 1954 година читалището се обединява с това в Сливо поле.

Със скромните средства, събрани от членски внос, коледуване и други, се набавя най-необходимия инвентар — библиотечен шкаф, маса, столове и първите 50—100 книги, списания и вестници. С обзавеждането на читалищната библиотека в Сливо поле се заема младежът Величко Димитров.

През 1929—30 година при крайно трудни условия са изнесени с успех първите театрални представления: „Делото на дявола“, „Учил недоучил“, „Обесването на В. Левски“ и др. Представленията са се изнасяли в една от стаите на старото училище върху сглобяема подвижна сцена, с оглед да не се възпрепятствуват училищните занятия. В подготовката и изнасянето на представленията са участвували първите театрални самодейци: Велико Дюлгеров, Георги Радев, Петър

Йоргов, Цветанка Шорочелова, Костадин Иванов, Димитър Георгиев, Димитър Владев, Марин Николов, сестрите Веска и Здравка Божкови и др.

Богата и съдържателна художествена самодейност развива и читалището в бившето село Сливница преди и след 9. IX. 1944 г. Организирано се театрални представления, вечеринки, битови вечери, седянки и други младежки прояви.

С успех се изнасят пиесите „Иванко — убиецът на Асена“, „Ивайло“, „Х. Димитър“, „Хайдушка песен“, „Доброто не се забравя“, „Пристанала“, „Бойко“ и др.

Активно участие в читалищната самодейност вземат младежите Иван Тодоров Пенчев, Георги Беджев, Димитър Ганчев и Петко Кълчишков със съпругите си, Георги Паунов,

Първата сграда, в която се е помещавало
читалището

Борис Паунов, Иван Василев, Стоян Великов, Георги Кесимов, Милка Станчева Илиева, Стефанка Великова, Стоян Великов, Веса Василева, Атанас Беджев и др.

През 1934—44 година, въпреки създадените ограничителни мерки от страна на фашистките управници, читалището продължава да развива културно-просветна дейност. Организирана е лекционна просвета, изнасят се беседи и лекции на стопански, здравни, етични и други теми. Организируют се курсове за популяризиране новостите в земеделската практика от тогавашния участъков агроном Никола Петканов. Устройват се сбирки, седянки, колективни четения на книги, списания и вестници, радиослушания по единствения в селото батериен радиоприемник. Тук са се разяснявали събитията, свързани с обтегнатата международна обстановка, съвпадаща с Втората световна война и вероломното нахлуване на германските окупатори в братската съветска страна.

През 1935 година, в навечерието на читалищната конференция, състояла се в село Щръклево, на страниците на вестник „Русенска народна борба“ се отпечатва дописка от Величко Дюлгеров с псевдонима „Акурин“, с която се протестира против обременяване разходите на читалищата с изплащане стойността на оземлените земи от държавата за срок от 20 години.

От основаването на читалището до 1945 година с оскъдните средства на същото са били набавени едва 1800 книги.

Със своя скромнен, но разнообразен книжен фонд, с единствения си радиоприемник, с театралната самодейност и редица други културно-масови прояви, читалището е подпомагало прогресивните сили у нас в борбата против хитлеристките окупатори и техните помагачи.

СЛАВИ ДИМИТРОВ КОБУРОВ
първи председател на читалището

СЛАВИ ДИМИТРОВ КОБУРОВ
ПЪРВИЯТ ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ЧИТАЛИЩЕТО
ОТ 1928 до 1945 ГОДИНА

Роден през 1902 година в добруджанското село Малка Кайнарджа, Силистренски окръг.

Младежките му години, прекарани в гр. Силистра съвпадат с неправдата и потисничеството на тогавашния румънски царско-чокойски режим. Поради скарване със сина на румънски големец, е принуден да забегне в България. Установява се на работа като служител ПТТ станция гр. Лом.

Изучава и усъвършенствува морзовото предаване. Въпреки способностите му като пощенски работник, той е бил преследван и уволняван заради прогресивните му убеждения. Известно време работи като служител в Русенската ПТТ станция, а от там през 1926 година се прехвърля като началник на новооткритата ПТТ станция в Сливо поле, при която работи до 1945 година.

Под негово влияние са будните младежи в селото, в това число и младежа-дърводелец Величко Димитров — първия библиотекар и основател на читалището. По негова инициатива се основава ППО в Сливо поле след 9. IX. 1944 г.

През 1945 година се прехвърля на работа в гр. Силистра, а след пенсионирането си се установява в гр. Казанлък, където почива през 1974 година на 72 години.

Със своята прогресивна дейност Слави Кобуров остави трайни следи в обществения, политическия и културен живот в Сливо поле.

ВЕЛИКО ДИМИТРОВ ДЮЛГЕРОВ
основател и първи библиотекар на читалището

**ВЕЛИКО ДИМИТРОВ СЛИВОПОЛСКИ
ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ БИБЛИОТЕКАР
НА ЧИТАЛИЩЕТО ОТ 1928 до 1937 ГОДИНА**

Роден през 1911 година в Сливо поле в бедно занаятчийско семейство.

През първите години след основаването на читалището, едва 17—18 годишен, той успява да обедини по-буйните младежи в селото в организиране и разнообразяване на читалищната самодейност, лекционната просвета и редица други младежки прояви. Читалището и жаждата му за знания спомагат още като младеж да се издигне на високо културно равнище. Въпреки, че е с основно образование, близо 50 години се занимава с литературна дейност. Редица негови стихотворения, разкази, повести и други са отпечатани в сборници, списания и ежедневници. Печатал е стихове в сборник работническо творчество „По железния път“ през 1955 година. Раказите „Библиотекарят“, отпечатан в описание „Читалище“, получил трета награда и „Бунцула“, отпечатан във в-к „Дунавска правда“, получил първа награда. За разказите му „Печатарът“ и други, свързани с 90-

годишнината на Г. Димитров е награден с макет на телевизионната кула в Останкино край Москва. Награждаван е с редица грамоти по случай бележити дати, в това число и със специална грамота за успешно участие във викторина по повод 60-годишнината на ВОСР. Основател е на първия литературен кръжок при бившия Околийски синдикален съвет — гр. Русе, през 1948 година.

Бил е съратник на Димитър Добрев — редактор на вестник „Светлоструй“, орган на читалище „Възраждане“ село Щръклево и негов разпространител до опирането му през м. април 1941 година.

През 1950 година е бил организационен секретар на Околийско-градския читалищен съвет и като такъв той е бил в близък контакт с читалищните дейци в околията.

През 1952 година е организиран обсъждане на романа „Жътва“ от съветската писателка Галина Николаева, с което е помогнал за укрепването на партийните организации в бившата Русенска околия.

Представил е за отпечатване във Варненското издателство романа „Инженер Анелия Савелиева“, в издателство „Отечество“ — София повестта „Станка“, във Военното издателство повестта „Под войнишки шинели“, третираща проблемите, свързани с построяването на водопровода Сливо поле — Русе.

Целия си живог В. Сливополски посвещава на читалищното дело. Понастоящем е член на ръководството на читалище „Христо Ботев“ гр. Русе.

*

*

*

Своето истинско измерение като културно-просветен институт читалището ни получава едва в годините на народната власт. Активизира се художествената самодейност. Обогатяват се формите на културно-масовата работа, на лекционната пропаганда. Непрекъснато се разнообразява и нараства книжният фонд на читалището, за да достигне в края на 1977 година 11 588 тома, срещу 4740 през 1964 година, т. е. два и половина пъти повече. Сериозни успехи са постиг-

нати в обхвата на населението за читатели на библиотеката, които през 1964 година са били 648, за да нараснат на 973 през 1977 година. Около три пъти е увеличен броят на раздадените и прочетени книги, за да достигнат 14 280 тома през 1977 година.

За периода 1972—75 година библиотеката ни бе на едно от първите места в окръга, а в навечерието на Третия конгрес на Комитета за култура през 1976 година бе наградена с флагче „Библиотека-първенец“ и грамота.

Под ръководството и всеотдайния труд на библиотекарката Цветанка Личева са постигнати големи успехи в правилното комплектуване и разкриване на книжния фонд. Поставената на широка основа методическа и справочно-информационна дейност, допринася за културното, патриотично и естетическо възпитание на младите читатели.

Особено място в дейността на читалището заема работата с младежта. Организирант се тематични вечери, битови седянки, чествувания на бележити дати, срещи с културни дейци, общественици, герои на социалистическия труд, трудови ритуали и редица други забавно-увеселителни мероприятия.

Подобрена е съвместната работа с Общинския съвет за култура, с учителите и възпитателите при Основното училище и детската градина.

През годините на народната власт и особено след Априлския пленум на ЦК на БКП (1956 г.) се създадоха условия за развиване и разнообразяване на художествената самодейност. В драматичния състав се включват нови млади таланти, с помощта на които на читалищните сцени в Сли-

во поле и околните села са изнесени над 25 представления. С успех се изнасят пиесите „Борба“, „Троянският кон“, „Майстори“, „Очакване“, „Кръстопът“, „Пътуване в неизвестността“, „Наследство на бащите“ и др., които на районните и окръжни прегледи се отличават и класират на първи и втори места.

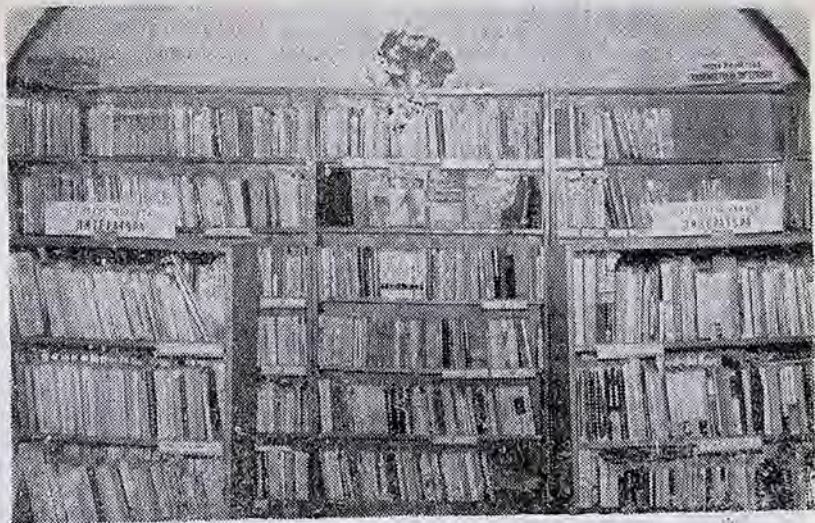
Активно участие в организирането и изнасянето на пиесите са взели самодейците Борис Маринов, Никола Маринов, Веска Маринова, Тодорка Пенчева, Рашко Рангелов, Светлозар Данаилов, Здравка Илиева, Илия Николов, Сийка Пенева, Иванка Георгиева, Ценка Димитрова, Божана Цонева, Саша Маринова, Илия Радев, Г. Пенчев и др.

През 1961—1972 година разнообразна самодейност развиват ансамбълът и театралната група на българските турци, организатори на които са били Зюхтю Ибрямов, Фатме Сюлейманова, Азиме Шабанова, Ахмед Вейсалов, Сюлейман Сюлейманов, комсомолските секретари Ш. Шукриев и Юмер Мехмедов и др. С успех са били изнесени пиесите „Жертва на невежеството“, „Гнездо на любовта“, „Хитър Петър“ и други в Сливо поле и в редица други села на Русенски окръг.

През 1957—58 година се сформира читалищен хор под ръководството на учителя Хр. Георгиев. Същия се представи с успех в районния и окръжния преглед.

Библиотечната дейност в цифри

години	ПОКАЗАТЕЛИ		
	кн. фонд (тома)	Раздадени книги	читатели
1964	4740	4930	648
1970	6698	7670	695
1977	11588	14280	973

Част от библиотеката днес

През 1975 година бе изградена вокална група за автентични родопски песни, класирала се на първо място на фестивала „Златната гъдулка“. Активно участие в тази група са взели комсомолците Къдрин Асенов, Сребра Тошева, Севда Узунова, Теменужка Романова, Калинка Ангелова и др.

През 1977 година се изяви групата за политически песни „Виктор Хара“ с ръководител Силвия Стефанова. Същата взе участие във фестивала за политически песни „Ален мак“ в гр. Русе.

През 1963—1972 и 1977 година е действувала детска музикална школа по акордеон, през която са преминали 72 деца.

За постигане на горните успехи в читалищната дейност допринесоха дългогодишната председателка на читалището Бонка Добрева, бившите председатели Руси Данев, Илия Радев, Петър Йоргов, Борис Маринов, Борис Паунов и др. Не по-малка е помощта, оказвана от дългогодишните пред-

седатели и членове на ревизионната комисия при читалището Руси Пасев, Петранка Маринова Данева, Иван М. Ахмаков, дългогодишната библиотекарка Цветанка Ив. Личева, бившите библиотекарки Петранка Дончева, Здравка Илиева, Гинка Данева и др.

За успехите на читалището ни значителен дял имат бившият РК на БКП, Общинският комитет на БКП, Общинският съвет за култура, Общинският народен съвет, Общинският комитет на Отечествения фронт, Общинският комитет на ДКМС, ръководството на АПК „Съветска Русия“, районна потребителна кооперация „Съединение“, Общинското ръководство на БЗНС, цялата сливополска общественост, начело с учителските колективи и всички самодейци.

Хорът на читалището, участвувал във фестивала, посветен на Българо-съветската дружба през 1952 г., проведен в Сливо поле

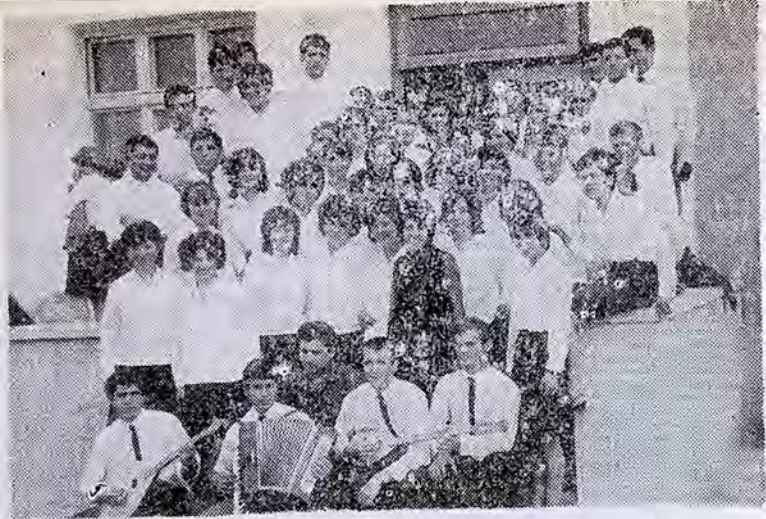

Смесен хор с ръководител Хр. Георгиев след участие в Окръжния преглед в Русе през 1961 г.

Ценна методическа и организационна помощ е оказвана от Окръжната библиотека и Окръжния съвет за култура, ОК на БКП и Окръжния народен съвет — Русе.

Учейки се от своите предшественици, ние, днешните читалищни дейци сме горди, че отдаваме своите сили и умения за претворяване в дела партийните решения. Спомогнахме за утвърждаването на родното читалище като мощен идеологически институт, даващ своя принос за класово-партийното, патриотичното и естетическото възпитание на населението.

ЗАВЕЩАВАМЕ НА ИДНОТО ПОКОЛЕНИЕ ДА РАБОТИ С ОЩЕ ПО-ГОЛЯМ ЕНТУЗИАЗЪМ И ТВОРЧЕСКО ВДЪХНОВЕНИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ОЩЕ ПО-БОГАТА И ЕФЕКТИВНА КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ, ЗА ДОСТОЙНО ПОСРЕЩАНЕ 75-ГОДИШНИЯ ЮБИЛЕЙ НА ЧИТАЛИЩЕТО!

Ансамбълът на българските турци, участвувал
в районния преглед в село Бабово през 1968 г.

Театралният колектив след представление

Момент от пиесата „Троянският кон“ с участието на Борис Маринов, Илия Радев и Светозар Пасев

Вокалната група след концерт — 1974 г.

Вокална група за родопски песни през 1977 г.

Група за политически песни „Виктор Хара“
с ръководител Силвия Стефанова — 1977 г.

Детската музикална школа по време
на новогодишен концерт

Танцов състав на читалището, участвувал
във фестивала, посветен на Българо-съветската
дружба през 1952 година

Откъс от поемата
„Селска хроника“

Читалище! И теб те помърсиха.

Там ние бяхме антихристи,
продажници, какви ли не?!

макар и мъките да бяха
от огъня по-жарки, жежки.
Годините ни бяха много тежки.

Затуй сега не се свеня
пред тебе да се поклоня.

Ти бе за мене университет,
и аз, студента селски там,
със стачките на БОНСА бях,
(затуй по вестници четях),

и мойта пастирска дружина,
във бой с полицията мина.

И вярвахме във правотата ние,
и помним всяко вдъхновение

дошло от извора дълбок,
и вярата на почит строг

строеше винаги на пост,
и Ленин беше скъп нам гост
от тебе, Партийо, изпратен.

Със него ние ще пленим,
тук всяко наше поколение.

За него ти ще си знамение,
таквоз, каквото бе за нас:

за тишлери и обушари,
бръшнари в мелници бърбиви,

орачи по поля и ниви,
овчари верни, говедари

и синеблузите войници,
по фабрики и под земята.

На всички майка беше ти.

Народа ни по твоя път върви,
изминат тежък и жесток.

И за това поклон дълбок,
за туй, което ти ми даде,
косто утре ще дадеш?! . .

Величко СЛИВОПОЛСКИ

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЧИТАЛИЩЕТО ПРЕЗ ЮБИЛЕЙНАТА ГОДИНА

Бонка Кирилова Добрева — председател
Емил Маринов Великов
Марийка Петрова Иванова
Милка Борисова Радева
Николинка Иванова Станчева — зам.-председател
Николинка Атанасова Асенова
Пенка Калинова Радева
Цветанка Иванова Личева — секретар-библиотекар

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Председател: Георги Узунов — секретар на
ОПК

Зам.-председател: Стефка Василева — пред-
седател на Общинския съвет за култура

Членове:

Тодорка Пенчева — председател на СОНС

Руси Великов — председател на Общинския
комитет на Отечествения фронт

Димитър Пасев — секретар на Общинския ко-
митет на ДКМС

Бонка Добрева — председател на читалището

Стефан Пасев — гл. икономист на АПК — на-
роден представител

Цветанка Личева — секретар-библиотекар

Петър Йоргов — основател и бивш председа-
тел

Величко Дюлгеров — основател и първи биб-
лиотекар

Съставили: Петър ЙОРГОВ

Величко СЛИВОПОЛСКИ

